

Projekt

**UCHWAŁA NR III/23/2019
RADY GMINY BOJSZOWY**

z dnia 21 stycznia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Bojszowy na rok 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2018 r., poz. 994, ze zm.) art. 4¹ ust. 2 i ust. 5, art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.) oraz w związku z art.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 ze zm.).

Rada Gminy Bojszowy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Bojszowy na rok 2019, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bojszowy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Kumor

Załącznik do uchwały Nr III/23/2019
Rady Gminy Bojszowy
z dnia 21 stycznia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
W GMINIE BOJSZOWY NA ROK 2019**

WSTĘP

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (art. 4¹) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, jako zadania własnego gminy, które obejmuje następujące przedsięwzięcia:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (art. 10) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii, jako zadania własnego gminy, które obejmuje następujące przedsięwzięcia:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bojszowy na rok 2019 określa cele w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień, jest on także częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Bojszowy na lata 2016- 2030. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia uzależnień wśród mieszkańców Gminy Bojszowy.

SŁOWNICZEK

Program - rozumie się przez to Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bojszowy na rok 2019.

Profilaktyka uniwersalna – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na całe populacje, to jest działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój, działania uniwersalne są realizowane np. w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym; przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, to jest działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego; działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do danej grupy; profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub NSP bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami; niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem tych substancji).

Ryzykowne spożywanie alkoholu – rozumie się przez to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Szkodliwe picie alkoholu – rozumie się przez to wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu; aby rozpoznać szkodliwe używanie alkoholu, opisany wzorzec picia powinien utrzymywać się przez co najmniej miesiąc lub występować w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy; robocza definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa picie szkodliwe w następujący sposób: picie szkodliwe to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości ponad 40 g czystego alkoholu dziennie przez kobiety i ponad 60 g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu 210 g lub więcej w tygodniu przez kobiety i 350 g i więcej w tygodniu przez mężczyzn; jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekle, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.

FASD (Fetal Alcohol Spectrum Disorder) – Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych rozumie się przez to niediagnostyczny termin opisujący problemy zdrowotne i zaburzenia zachowania wynikające z uszkodzenia mózgu płodu przez alkohol; uszkodzeniom ośrodkowego układu nerwowego (OUN) mogą towarzyszyć uszkodzenia innych organów wewnętrznych, m.in. serca, układu kostnego, układu moczowego, słuchu, wzroku. Nieprawidłowy przebieg procesu rozwoju mózgu w życiu płodowym powiązany z widocznymi na twarzy dziecka charakterystycznymi zmianami, jest opisywany jako Płodowy Zespół Alkoholowy – FAS (Fetal Alcohol Syndrome).

Wczesne rozpoznanie i krótka interwencja – rozumie się przez to krótkie interwencje podejmowane przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej lub innych specjalistów, wobec osób pijących alkohol

ryzykownie i szkodliwie, osób używających środków odurzających innych niż alkohol, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, a także interwencje podejmowane wobec osób zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi.

Leczenie uzależnienia – rozumie się przez to działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP lub związanych z uzależnieniem behawioralnym; przykładami działań leczniczych w tym zakresie są: programy psychoterapii uzależnienia, farmakologiczne wspieranie psychoterapii, leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych, programy substytucyjnego leczenia uzależnienia od opioidów.

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych – rozumie się przez to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych, poznawczych i społecznych, wśród których używanie substancji psychoaktywnej (takie, jak: alkohol, środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze, Nowe Substancje Psychoaktywne [NSP], tytoń) dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość; głównymi objawami uzależnienia są: głód substancji (przymus, silne pragnienie), utrata kontroli nad używaniem substancji.

Używanie szkodliwe – używanie substancji psychoaktywnej powodujące szkody somatyczne lub psychiczne, włączając upośledzenie sądenia lub dysfunkcyjne zachowanie, które może prowadzić do niesprawności lub mieć niepożądane następstwa dla związków z innymi ludźmi.

System rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego – rozumie się przez to system oceny jakości programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

Uzależnienie behawioralne – rozumie się przez to zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej, mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz dla jej otoczenia. Do tego typu zaburzeń zachowania zalicza się przede wszystkim: uzależnienie od hazardu, od komputera i internetu, pracy, seksu, pornografii i zakupów.

NSP – rozumie się przez to Nowe Substancje Psychoaktywne (tzw. „dopalacze”).

Rehabilitacja (postępowanie po leczeniu) – rozumie się przez to element integracji: działania podtrzymujące zmianę u osób uzależnionych po zakończeniu leczenia uzależnienia, utrwalające efekty leczenia, uczące umiejętności służących zdrowieniu oraz pomagające w podejmowaniu i realizacji zadań wynikających z ról społecznych. Przykładami są: treningi zapobiegania nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia dla „absolwentów” leczenia uzależnień, treningi zachowań konstruktywnych, programy wychodzenia z bezdomności, grupy samopomocowe Anonimowych Alkoholików, kluby abstynenta, programy aktywizacji zawodowej.

Przemoc w rodzinie - jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

II. DIAGNOZA PROBLEMU ALKOHOLIZMU W GMINIE BOJSZOWY

1. PROBLEM UZALEŻNIEŃ W ŚWIETLE BADAŃ SPOŁECZNYCH

Nadużywanie alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych powoduje powstawanie wielu problemów społecznych takich jak: ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, przemoc w rodzinie, przestępczość, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, wypadki samochodowe.

Podstawą do nakreślenia kierunków działań w niniejszym Programie są wyniki badań ankietowych, przeprowadzonych w roku 2015 i 2016 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojszowach oraz Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER.

Z przeprowadzonych badań ankietowych w placówkach oświatowych z terenu gminy wynika, iż 42,94% uczniów (kl. IV-VI szkół podstawowych oraz I-III gimnazjum) eksperymentowało ze środkami

uzależniającymi, z czego 21,2% piło alkohol. W opinii badanych uczniów wynika, iż 16,11% sięgnęło po alkohol z ciekawości, 5,56% zostało namówionych przez znajomych.

Niepokojący jest fakt, iż 25,01 % ankietowanych dzieci i młodzieży sięgnęło po alkohol z powodu problemów osobistych. 48,37% respondentów uważa natomiast, iż skala zażywania środków uzależniających w ich otoczeniu jest duża.

Jak wynika z badań przeprowadzonych w roku 2016 problem alkoholizmu zajmuje drugą pozycję wśród problemów społecznych w naszej gminie, po przestępczości młodocianych. Jednakże ankietowani widzą wyraźnie jego negatywne konsekwencje dookoła siebie. W ocenie 24,05% badanych, pijący alkohol stanowią potencjalne wysokie zagrożenie bezpieczeństwa w środowisku lokalnym, natomiast 21,52% uważa iż problem ten stanowi średnie zagrożenie.

Podsumowując, należy stwierdzić, że mieszkańcy gminy uznają problemy związane z alkoholem za bardzo znaczące w ich środowisku i dlatego konieczne stało się określenie poziomu świadomości mieszkańców co do instytucji, w których osoby uzależnione bądź współuzależnione mogą uzyskać pomoc w walce z nalogiem.

Niewątpliwie ważną grupą, która może zarysować szczególny obraz problemów związanych z alkoholem występujących w gminie, są sami sprzedawcy w punktach sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami tego napoju. Ich postawy wobec osób nabywających/ konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

O ile ustawa dokładnie precyzuje wiek, od którego można sprzedawać alkohol w punkcie sprzedaży, o tyle nie zawsze łatwo jest jednoznacznie ocenić wiek klienta. W takiej sytuacji sprzedawcy są zobowiązani poprosić klienta o dowód osobisty potwierdzający jego pełnoletniość.

Reasumując, stwierdzić należy, że alkoholizm to spory problem środowiska lokalnego. Badani dostrzegają nie zawsze właściwe wzorce zachowań związanych z alkoholem, a część z nich czuje zagrożenie ze strony osób pijących alkohol. Aspektem wymagającym zainteresowania jest fakt sprzedaży alkoholu nieletnim; uczniowie szkół przyznają, że kupienie alkoholu nie stanowi dla nich dużego problemu.

W obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Bojszowy, należy zwrócić uwagę na środowisko szkolne. Spory odsetek badanej młodzieży deklaruje spożywanie alkoholu. Niezbędna wydaje się więc kontynuacja prowadzonych już działań profilaktycznych, ukierunkowanych na dzieci i młodzież gminnych szkół, mających na celu zwiększenie świadomości oraz konsekwencji spożywania alkoholu. Niezbędne jest także wskazywanie młodzieży alternatywnych sposobów radzenia sobie z problemami. Należy też rozwijać świadomość mieszkańców gminy, co do instytucji, w których osoby uzależnione, a także ich rodziny, mogą uzyskać pomoc.

Tabela nr 1.

ANALIZA SWOT	
OBSZAR UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej ✓ kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe ✓ prowadzenie wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców działań edukacyjno – szkoleniowych w zakresie uzależnień ✓ diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży ✓ prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych ✓ pozyskiwanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ brak skierowań sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych ✓ brak działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień

<ul style="list-style-type: none"> ✓ prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży ✓ prowadzenie różnorodnych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ prowadzenie poradnictwa prawnego i psychologicznego oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	
SZNASE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym ✓ zwiększająca się liczba rodzin mogących skorzystać ze wsparcia psychospołecznego i prawnego ✓ zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami ✓ programowanie działań podejmowanych w gminie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ zwiększająca się liczba rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ obniżający się wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej w gminie ✓ niezmnijająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych ✓ niezwiększająca się kadra pracująca z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie ✓ brak w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ zwiększająca się liczba osób w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych ✓ zwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia ✓ zwiększająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych

2. RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE

Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Wójta Gminy, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z elementów kształtowania polityki wobec problemów alkoholowych jest ograniczenie dostępności do alkoholu, poprzez ustalenie limitu liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Poniższa tabela obrazuje rynek napojów alkoholowych na terenie Gminy Bojszowy.

Tabela nr 2.

Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie w latach 2013-2018

stan na koniec	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa, powyżej 4,5% do 18% alkoholu i powyżej 18% alkoholu	30	27	30	29	24	25

w tym	przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	21	21	23	23	18	19
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	9	6	7	6	6	6
Liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych		30	27	79	76	62	60
w tym	przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	21	21	60	60	48	48
	przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	9	6	19	16	14	12
Liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia i wygaśnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych		6	8	3	4	6	10
w tym	w sprawie cofnięcia zezwolenia	0	0	0	0	0	0
	w sprawie wygaśnięcia zezwolenia	6	8	3	4	6	10

Źródło danych: Urząd Gminy Bojszowy

3. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bojszowach (GKRPA) zajmuje się w szczególności inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych, a także podejmowaniem czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Dane szczegółowe na temat jej działalności przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 3.

Działalność GKRPA w latach 2013 -2018

Stan na koniec roku	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba otrzymanych przez GKRPA wniosków ws. objęcia osób nadużywających alkoholu o leczenie odwykowe	20	18	9	16	9	14
Liczba spraw zakończonych podjęciem przez osobę decyzji o dobrowolnym poddaniu się leczeniu odwykowemu	10	8	5	7	4	4
Liczba osób skierowanych przez GKRPA na badanie przez biegłych sądowych w celu wydania opinii	20	10	9	16	6	6
Liczba opinii biegłych sądowych stwierdzających u zgłoszonej osoby uzależnienie od alkoholu	1	2	0	3	0	2
Liczba opinii biegłych sądowych stwierdzających u zgłoszonej osoby picie szkodliwe	0	0	0	1	1	0
Liczba wniosków skierowanych do przez GKRPA do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	2	0	6	4	2

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Bojszowy

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, które w szczególności obejmują:
 - zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
 - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
 - udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
 - podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
 - wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
 - wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej.
2. Opiniowanie:
 - wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą rady Gminy Bojszowy w zakresie określonym w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz wyrażanie opinii w tej sprawie w drodze postanowień.
3. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozłam życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.
4. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.

4. POMOC SPOŁECZNA ORAZ REINTEGRACJA SPOŁECZNO – ZAWODOWA

Szeroko rozumianą pomoc społeczną oraz wsparcie w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej dla osób dotkniętych i zagrożonych alkoholizmem oraz towarzyszącą mu niejednokrotnie przemocą udzielają:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojszowach,
- Klub Integracji Społecznej.

Osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym alkoholizmem Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojszowach świadczy, w oparciu o kontrakt socjalny, pracę socjalną, a w razie potrzeby przyznaje świadczenie w postaci zasiłku.

Osoby zmagające się z problemem uzależnień kierowane są do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, natomiast osoby, które odbyły leczenie, do Klubu Integracji Społecznej. Pracownicy socjalni współpracują również z placówkami leczenia uzależnień i współuzależnień, poradniami zdrowia psychicznego, sądami, kuratorami sądowymi, Komendą Policji a także z placówkami oświatowymi i wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Ważną rolę w ograniczaniu przemocy w rodzinie w gminie pełni Punkt Konsultacyjny. Podejmuje ono w środowisku lokalnym działania obejmujące m.in.: świadczenie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz usług mediatora.

W 2018 roku ze wsparcia w ramach Punktu skorzystało 102 osób, udzielono 209 porad.

Poniższe tabele zawierają dane szczegółowe na temat liczby osób objętych wsparciem przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojszowach i Punkt Konsultacyjny..

Tabela nr 4. Działalność GOPS w latach 2012-2018

Stan na koniec roku:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób w rodzinach objętych przez GOPS wsparciem z powodu uzależnień	16	17	16	13	17	16	13
Liczba osób w rodzinach objętych przez GOPS wsparciem z powodu przemocy w rodzinie	16	11	20	36	44	49	44

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojszowach

Funkcjonujące w obszarze wspierania zatrudnienia socjalnego osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniami i wykluczeniem społecznym Klub Integracji Społecznej podejmuje w gminie następujące działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej:

- umożliwianie osobom uzależnionym podjęcia pracy w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego,
- organizowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej
- prowadzenie zajęć terapeutyczno-edukacyjnych dotyczących podstawowych zasad trzeźwego życia,
- budowania zdrowych relacji ze społecznością, wzmacniania poczucia własnej wartości,
- udzielanie pomocy psychologicznej rodzinom z problemami alkoholowymi,
- organizowanie spotkań okolicznościowych w celu integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

III. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel Operacyjny

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Cel Główny Programu

Ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i/lub używania innych substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych, podejmowanych w szczególności przez dzieci i młodzież.

Cele Szczegółowe Programu

Cel Szczegółowy 1: Wzrost wiedzy i kompetencji oraz zmiana postaw społecznych w obszarze zapobiegania uzależnieniom.

Cel Szczegółowy 2: Zmniejszenie popytu na używanie substancji psychoaktywnych, w tym NSP przez poszerzenie, udoskonalanie, upowszechnianie i wdrażanie oferty programów profilaktycznych o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach *Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego*.

Cel Szczegółowy 3: Zwiększanie dostępności i skuteczności specjalistycznych świadczeń, usług, interwencji podejmowanych w celu poprawy jakości życia osób z kręgu problemów uzależnień.

Cel Szczegółowy 4: Usprawnianie systemu diagnozowania problemów uzależnień oraz planowania, monitorowania i kontrolowania realizacji Programu, w tym wzmacnianie zasobów i usprawnianie synergii współpracy i komunikacji podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie uzależnieniom.

KIERUNKI DZIAŁANIA

Zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych realizowane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej. Obejmują one w szczególności:

Kierunek 1: **EDUKACJA ZDROWOTNA / PROMOCJA ZDROWIA**

- działalność informacyjno-edukacyjna,
- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu, przyjmowania narkotyków,
- działalność związana z podnoszeniem kompetencji i kwalifikacji zawodowych przedstawicieli podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom,
- działalność wpływająca na ograniczenie dostępności substancji psychoaktywnych,
- upowszechnianie informacji na temat dostępu do usług realizowanych w ramach Programu.

Kierunek 2: **PROFILAKTYKA**

- działalność zapobiegawcza,
- poszerzanie, udoskonalanie, wdrażanie oferty skutecznych, rekomendowanych programów profilaktycznych,
- poszerzenie oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej,
- rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców, sprzyjających budowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

Kierunek 3: **REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA (READAPTACJA, REINTEGRACJA) ZDROWOTNA, SPOŁECZNA I ZAWODOWA**

- leczenie, rehabilitacja, reintegracja osób uzależnionych,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania środków psychoaktywnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie klubów integracji społecznej,
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Kierunek 4: **ORGANIZACJA PROGRAMU ORAZ BADANIA I ANALIZY**

- tworzenie warunków do zabezpieczenia pracy GKRPA oraz zwiększanie zasobów realizatorów Programu,
- tworzenie warunków do kompleksowej diagnozy problemów uzależnień, ujednoczonego monitoringu i ewaluacji Programu, tworzenie warunków do organizacji i koordynacji Programu i współpracy Realizatorów/Partnerów.

Opis Grupy docelowej

Problemy związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych, w tym NSP dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do **wszystkich mieszkańców Gminy Bojszowy**, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z ww. problemami oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, zaś w szczególności do:

- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem oraz ich rodziców, opiekunów, wychowawców i nauczycieli,
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem,

- osób uzależnionych,
- osób współuzależnionych, w tym w szczególności ofiar przemocy,
- osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień,
- osób uzależnionych po ukończeniu terapii.

Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu

Działania	Wskaźniki	Realizator	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1. Realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych w placówkach oświatowych, placówce wsparcia dziennego	-liczba zrealizowanych programów profilaktycznych; -liczba placówek oświatowych, placówek wsparcia dziennego realizujących programy profilaktyczne; - liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych -liczba rodziców biorących udział w programach profilaktycznych	GOPS w Bojszowach, placówki oświatowe	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna
2. Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, w tym również uwzględniających tematykę związaną z uzależnieniem niestanowiącym uzależnienia od substancji psychoaktywnych (tzw. uzależnień behawioralnych), problematykę nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” oraz problematykę palenia tytoniu, ze szczególnym uwzględnieniem programów z systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego prowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	-liczba zrealizowanych programów profilaktycznych; -liczba placówek oświatowych, placówek wsparcia dziennego realizujących programy profilaktyczne; - liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych -liczba rodziców biorących udział w programach profilaktycznych	GOPS w Bojszowach, placówki oświatowe	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna
3. Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych poprzez kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących w ramach realizacji programów rozwoju osobistego i	- liczba osób biorących udział w programach - liczba podmiotów realizujących programy	GOPS w Bojszowach, placówki oświatowe	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 2.3.2 Profilaktyka selektywna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.2 Profilaktyka selektywna

społecznego			
4.Zapewnienie dzieciom pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej w ramach programów opiekuńczo-wychowawczych	- liczba placówek, w których realizowany jest program opiekuńczo – wychowawczy. - liczba uczestników zajęć	Placówki realizujące programy opiekuńczo-wychowawcze	2.3.1 Profilaktyka uniwersalna 3.2.1 Profilaktyka uniwersalna
5.Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia, w szczególności poprzez: - realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego - organizację kampanii edukacyjnych, - organizację festynów - publikację wyników badań i sondaży dotyczących uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych - liczba wyznaczonych obiektów, w których odbywać się będą zajęcia	GOPS w Bojszowach, placówki oświatowe, GKRPA, ZI	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna
6.Przygotowanie i przeprowadzenie społecznych kampanii przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w zakresie promowania życia bez nałogów	-liczba przeprowadzonych kampanii społecznych	GOPS w Bojszowach, placówki oświatowe, GKRPA, ZI	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna
7.Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych	- liczba zakupionych materiałów informacyjnych oraz literatury fachowe	GKRPA	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna
8.Przygotowanie i realizacja szkoleń i programów edukacyjno-profilaktycznych dla różnych grup zawodowych i wiekowych, w tym w szczególności dla kobiet w ciąży, pracowników systemu oświaty i systemu opieki zdrowotnej	- liczba realizowanych szkoleń i programów - liczba uczestników	GKRPA GOPS w Bojszowach ZI	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1 Edukacja Zdrowotna
9.Organizacja i dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych	- liczba zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników	GKRPA	3.1.2 Szkolenie kadr 3.1.3 Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów
10.Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych	- liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych - liczba wszczętych i zakończonych	GKRPA. UG w Bojszowach	3.1.3 Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego

	postępowań w sprawie cofnięcia przedsiębiorcy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych		
11.Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjno Informacyjnym dla: uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem, członków ich rodzin oraz osób doświadczających kryzysu, w tym z zaburzeniami psychicznymi	- liczba osób korzystających z porad w punkcie konsultacyjno – informacyjnym	GOPS w Bojszowach	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.
12.Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez dofinansowanie działalności Klubu Integracji Społecznej (KIS), którego celem jest aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia, bezdomności, uzależnienia od alkoholu lub środków odurzających	- liczba osób korzystających z oferty KIS – liczba osób uzależnionych wchodzących do programu KIS - liczba osób, które podjęły pracę w wyniku uczestnictwa w zajęciach KIS	GOPS w Bojszowach	2.4.1 Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
13.Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez: - finansowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji dla służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, - finansowanie programu edukacyjno-terapeutycznego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, - finansowanie programów edukacyjno-profilaktycznych	- liczba szkoleń - liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy - liczba uczestników programu edukacyjno-terapeutycznego - liczba uczestników programów edukacyjno-profilaktycznych	GOPS w Bojszowach, placówki oświatowe, GKRPA, ZI	3.1.1. Edukacja zdrowotna 3.1.2 Szkolenie kadr 3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

14.Sfinansowanie szkoleń, seminariów, konferencji dla osób zawodowo zajmujących się działaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi	- liczba osób, zajmujących się działaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi uczestniczących w szkoleniach, seminariach i konferencjach	UG w Bojszowach, GOPS w Bojszowach, GKRPA	2.2 Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii 3.1.2 Szkolenie kadr
15.Przeprowadzenie badań społecznych dotyczących używania alkoholu i narkotyków oraz problematyki przemocy w populacji mieszkańców Gminy Bojszowy	- ilość przeprowadzonych badań	GOPS w Bojszowach, GKRPA	2.5 monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i Nowych środków Psychoaktywnych oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych 3.4 Diagnostowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu
16.Utrzymanie systemu informacji o realizowanych działaniach z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i zapobiegania przemocy oraz o podmiotach realizujących ww. zadania	- liczba podmiotów realizujących działania - liczba stron www zawierających informacje o realizowanych działaniach	UG Bojszowy GOPS w Bojszowach	2.1.1 Działania informacyjne i edukacyjne 3.1.1. Edukacja zdrowotna

IV. REALIZACJA PROGRAMU I ŹRÓDŁA JEGO FINANSOWANIA

1. Koordynatorem Programu jest Urząd Gminy Bojszowy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojszowach.
2. Realizatorzy Programu i partnerzy
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
 - Komenda Policji,
 - placówka wsparcia dziennego,
 - zakład opieki zdrowotnej,
 - placówki oświatowe,
3. Źródła finansowania Programu

- budżet Gminy Bojszowy, zgodnie z klasyfikacją budżetową, w tym środki finansowe uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2019 roku,
- środki finansowe pochodzące ze źródeł zewnętrznych,
- środki finansowe realizatorów Programu.

4. Monitoring Programu i sprawozdawczość

Realizacja Programu będzie podlegała monitoringowi, który polega na zbieraniu i analizowaniu informacji w celu ustalenia, czy wyznaczone w ramach Programu zadania są realizowane zgodnie z założonym planem. Monitoring będzie obejmował następujące elementy:

- czas realizacji zaplanowanych działań oraz ich zakres,
- wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań oraz źródła ich pochodzenia,
- stan realizacji poszczególnych zadań.

Monitoring realizacji Programu będzie prowadzony przy wykorzystaniu wyznaczonych w dokumencie wskaźników monitoringowych, na podstawie sprawozdań przekazywanych przez jego realizatorów/partnerów do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bojszowach.

Program ma charakter otwarty. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmodyfikowane lub poszerzone.

V. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach dla Przewodniczącego Komisji wynosi 250,00 zł za posiedzenie.
2. Wynagrodzenie dla członków Komisji, za pracę na posiedzeniach Komisji wynosi 200,00 zł za posiedzenie.

Wynagrodzenie dla członków Komisji, o których mowa w pkt. 1 i 2 wypłacane będzie w oparciu o listę obecności podpisaną przez Przewodniczącego Komisji i zatwierdzoną przez Wójta Gminy Bojszowy.